

УДК 821.111(73)
ББК 84(7Сло)
П41

Серія "AMERICAN LIBRARY"

заснована 2017 року

Edgar Allan Poe
THE MURDERS IN THE RUE MORGUE
AND OTHER STORIES

По, Едгар Аллан

П41 Ббивства на вулиці Морг та інші історії /
Едгар Аллан По ; пер. з англ. Андрія Пехника. — К. : Знання, 2017. — 206 с. — (American Library).

ISBN 978-617-07-0428-3 (American Library)

ISBN 978-617-07-0439-9

Едгар Аллан По (1809—1849) — видатний американський письменник, поет, літературний критик і редактор, представник романтизму. Відомий насамперед як автор загадкових і "страшних" оповідань, вважається також засновником детективного жанру, а окремі його новели містять ознаки наукової фантастики, історій жахів та "фентезі". Психологічний аналіз і вміння передавати глибинну правду через фантазмагорію вдало поєднуються в його творчому стилі, що характеризується стислістю і яскравістю образів та стрункістю композиції. До пропонованої увазі читачів збірки увійшли найвідоміші новели письменника.

УДК 821.111(73)

ББК 84(7Сло)

ISBN 978-617-07-0428-3
(American Library)

ISBN 978-617-07-0439-9

© Видавництво "Знання",
переклад українською
мовою та оформлення,
2017

МАСКА БАГРЯНОЇ СМЕРТІ

Давно вже спустошувала країну Багряна смерть. Ще жодна епідемія не була такою жахливою та згубною. Кров була її Аватаром¹ і печаткою — жахливий рум'янець крові! Несподіване запаморочення, болісна судома, згодом з усіх пор починала сочитися кров — і приходила смерть. Лець на тілі жертви, зокрема на обличчі, з'явилися багряні плями — і ніхто з ближніх уже не зважувався наблизитися до хворого чи допомогти йому. Хвороба, від перших її симптомів і до останніх, тривала менш ніж півгодини.

Однак принц Просперо був, як і раніше, веселий — страх не закрився у серце, розум не втратив гостроти. Коли його володіння майже обезлюдніли, він узяв із собою тисячу найлегковажніших та найвитриваліших придворних і разом з ними зачинився в одному з найукріпленіших монастирів, де ніхто не міг потривожити його. Будівля ця, химерна та велична, споруджена відповідно до уподобань самого принца, була оперезана міцним високим муром із залізними воротами.

¹ Аватар — особа чи тварина, що насправді є втіленням божества у людській чи тваринній формі.

Опинившись за цією огорожею, придворні принесли до воріт горни та ковальські молоти і намертво заклепали засуви. Вони вирішили зачинити всі входи й виходи, щоб безумство жодним чином не могло дістатися до них і спричинити відчай. Обитель була забезпечена всім необхідним, і придворні могли не боятися пошесті. А ті, хто залишився за стінами, — нехай самі про себе потурбуються! Безглуздо зараз сумувати або вдаватися до роздумів. Принц постарався, щоб розваг вистачало: тут і жонглери, й імпровізатори, танцівниці та музиканти, красуні й вино. Усе це було тут — а ще тут була безпека. Зовні ж владарювала Багряна смерть.

Коли вже спливав п'ятий чи шостий місяць їхнього життя в абатстві, а морова виразка у країні панувала з усією люттяю, принц Просперо скликав тисячу друзів на бал-маскарад, пишнішого від якого ще не бачили.

То була справжня вакханалія, цей маскарад. Але спочатку я опишу вам кімнати, де він відбувався. Їх налічувалося сім — сім розкішних покоїв. У більшості замків такі покої пролягають довгою прямою анфіладою; стулкові двері розчиняються навстіж, і ніщо не заважає охопити поглядом всю перспективу. Однак замок Просперо, як і варто було очікувати від його власника, схильного до всього *bizarre*¹, було побудовано зовсім інакше. Кімнати розташову-

валися так, що кожного разу виднілась лише одна з них. Через двадцять-тридцять ярдів вас чекав поворот, і за таким поворотом ви виявляли щось нове. У кожній кімнаті, праворуч і ліворуч, посеред стіни розміщувалось високе вузьке вікно у готичному стилі, яке виходило на крыту галерею, що повторювала зигзаги анфілади. Вікна ці зроблені з кольорового скла, і колір їхній гармоніював з усім облаштуванням кімнати. Так, кімната в східному кінці галереї була обтягнута блакитним, і вікна в ній були небесно-сині. Друга кімната була прибрана багряним, і вітражі тут були пурпурові. У третій кімнаті, зеленій, такі самі й шибки. У четвертій кімнаті драпування й освітлення — помаранчеві, в п'ятій — білі, у шостій — фіолетові. Сьома кімната була затагнута чорним оксамитом: чорне драпування спускалося тут зі самої стелі та важкими складками спадало на килим із такого ж чорного оксамиту. І лише в цій кімнаті вікна різнилися від декорування: вони — яскраво-багряні, кольору крові. У жодній зі семи кімнат серед численних золотих прикрас, розкиданих всюди і навіть розміщених на стелі, — ані люстр, ані канделябрів. Не свічки і не лампи освітлювали кімнати: на галереї, що оточувала анфіладу, навпроти кожного вікна стояла масивна тринога з палаючою жарівницею, і полум'я, проникаючи крізь скло, заливало покої кольоровими променями, внаслідок чого все навколо набувало примарного, фантастичного вигляду. Проте в західній,

¹ *bizarre* (франц.) — дуже незвичайне, химерне.

чорній кімнаті світло, що струмувало крізь кри-
ваво-багряне скло і падало на темні завіси, зда-
валося особливо таємничим і так дико спотво-
рювало обличчя присутніх, що лише деякі гості
наважувалися переступити її поріг.

А ще у цій кімнаті, біля західної її стіни, сто-
яв велетенський годинник з чорного дерева.
Його важкий маятник із монотонним приглу-
шеним гурканням гойдався з одного боку в ін-
ший, і коли хвилинна стрілка завершувала біг
і годиннику наставав час бити, з його мідних
легенів виривався звук виразний і гучний, про-
никливий і вдивовиж музичний, але настільки
незвичайний за силою та тембром, що оркест-
ранти змушені були щогодини зупинятися,
аби прислухатися до нього. Тоді вальсуючі па-
ри мимоволі переставали кружляти, юрба бен-
кетувальників на мить збентежено завмирала
і, доки годинник відлічував удари, похмурніли
обличчя навіть найлегковажніших, а старші й роз-
судливіші мимоволі проводили рукою по чолі,
відганяючи якусь сумну думку. Але удари го-
динника замовкали, і одразу ж веселий сміх
наповнював покої; музиканти з посмішкою пе-
реглядалися, неначе насміхаючись над своїм
безглуздим переляком, і кожен подумки прися-
гався, що наступного разу вже не піддасться
збентеженню, почувши ці звуки. Коли ж збігали
шістдесят хвилин — три тисячі шістсот секунд
швидкоплинного часу — й годинник знову по-

чинав бомкати, наставало збентеження, і при-
сутніх охоплювали сум'яття та тривога.

Однак усе ж це було прекрасне й веселе
святкування. Принц вирізнявся своєрідним сма-
ком: він з особливою гостротою схоплював зов-
нішні ефекти і не переймався модою. Кожен
його задум був сміливим та оригінальним і вті-
лювався з варварською розкішшю. Багато хто
вважав би принца божевільним, але його при-
хильники дотримувалися іншої думки. Втім по-
годитися з ними могли лише ті, хто чув і бачив
його, хто був до нього близький.

Принц особисто керував майже всім, що сто-
сувалося облаштування семи покоїв до цього
грандіозного *fête*¹. У доборі масок теж відчува-
лася його рука. І, звісно ж, — це були гротески!
У всьому — пишнота й марнославність, ілюзор-
ність та пікантність, на кшталт того, що ми з ва-
ми пізніше бачили в “Ернані”². Всюди кружля-
ли фантастичні істоти, і в кожній у фігурі або
вбранні проглядалося щось безглузде. Усе тут
видавалося породженням якогось божевільного,
гарячкового марення. Багато було красивого, ба-
гато — аморального, багато — *bizarre*, інше наво-
дило жах, а часто траплялося таке, що виклика-
ло мимовільну огиду. Всіма кімнатами розгулюва-
ли незліченні марева з наших снів. Усі вони — ці

¹ *fête* (франц.) — святкування.

² “Ернані” — драма Віктора Гюго (1802—1882), фран-
цузького поета, письменника і драматурга.